

بروزترین و برترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

<https://konkur.info>

درس دوم : سازه ها و عوامل تاثیرگذار در شعر فارسی

عاطفه

اساسی ترین عامل پیدایی شعر، عاطفه است. حالت هایی چون **اندوه**، **شادی**، **امید**، **یأس**، **حیرت**، **تعجب** و ... نمودهای عاطفه اند. که شاعر می کوشد آنها را به دیگران انتقال دهد.

وزن

- ۱ - پس از **عاطفه** **مهم ترین و مؤثرترین** عامل، « **وزن** » است ؛
- ۲ - بدون **وزن**، کمتر می توان عواطف را برانگیخت؛
- ۳ - **انتظاری** که آدمی از شعر دارد، این است که بتواند آن را **زمزمه** کند ؛
- ۴ - علت اینکه شعر را بیشتر از **نثر** می خوانند، **شوق** به **زمزمه** و **آوازخوانی** است ؛
- ۵ - **وزن** در شعر، **جنبه تزیینی ندارد**؛
- ۶ - **وزن** در شعر **جزء طبیعت شعر** است ؛
- ۷ - برای نشان دادن **عواطف**، نمی توان از **وزن چشم پوشید** ؛
- ۸ - وزن یکی از **مهم ترین ارکان شعر** است ؛
- ۹ - **اهمیت وزن** نشان می دهد که **گو شنوازی** و **خوشآهنگی** سخن چه **تأثیری** بر انسان دارد؛
- ۱۰ - بیشتر کتا بهای مقدّس نیز از کشش و **جاذبه آهنگ** و **کلام موزون**، بهره گرفته اند ؛
- ۱۱ - **وزن**، **ادراکی** است که از **احساس نظم** حاصل می شود.
- ۱۲ - **وزن**، **امری حسّی** است ؛
- ۱۳ - **وزن** بیرون از ذهن کسی که آن را در می یابد، **وجود ندارد**؛
- ۱۴ - **وسيلة ادراک وزن**، **حواس** ما است .

تأثیر وزن و آهنگ در انتقال احساس و عاطفه

شاعر برای انتقال **عاطفه** خود به دیگران از **زبان کمک** می گیرد. **واژه** هایی را انتخاب می کند که با **قرار گرفتن در کنار هم**، **آهنگی خاص** را پدید بیاورند؛

وزن و آهنگ، به انتقال بهتر احساس و عاطفه کمک می کند.

وزن و آهنگ باید با محتوا هماهنگ باشد.

شعر و موسیقی هر دو برای برانگیختن حس و حال عاطفی به کار می روند.

تناسب و همسویی وزن و عاطفه، بر قدرت اثرگذاری سخن می افزاید.

هماهنگی وزن و محتوا

۱- وزن ضربی و شاد و طرب انگیز: حس شادی و نشاط را منتقل می کند.

ما همه چشمیم و تو نور ای صنم چشم بد از روی تو دور ای صنم

تا به کرم خرده نگیری؛ که من غایبم از ذوق حضور ای صنم « سعدی »

۲- وزن و آهنگ کوبنده و کوتاه: بار حماسی فضای شعر را غنی تر می سازد؛

زمین آمد از سُم اسپان به جوش به ابر اندر آمد فغان و خروش

چو برخاست از دشت گرد سپاه کس آمد بر رستم از دیدگاه

بر آمد خروش سپاه از دو روی جهان شد پر از مردم جنگجوی « فردوسی »

۳- وزن سنگین و غم انگیز: حس غم و اندوه را منتقل می کند.

بر سر زدند از آلم زاده بتول تنها همین نه مریم و هاجر، که ساره هم

بستند راه مهلت او از چهار سو تنها نه راه مهلت او، راه چاره هم « فدایی مازندرانی »

۴- وزن آرام و نرم و لطیف: حس پند و اندرز را منتقل می کند.

دیو پیش توست پیدا، زو حذر بایدت کرد چند نالی تو چو دیوانه ز دیو ناپدید

برگزین از کارها پاکیزگی و خوی نیک کز همه دنیا گزین خلق دنیا این گزید « ناصر خسرو »

لحن

توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، سبب کشف لحن می شود.

تشخیص لحن مناسب هر متن، خواندن را دلنشین تر و درک محتوا را آسانتر می سازد.

سوال های متن درس دوم - سازه ها و عوامل تاثیر گذار در شعر فارسی (علوم و فنون ۱)

۱- کارکرد شعر و موسیقی چیست؟

پاسخ: شعر و موسیقی هر دو برای برانگیختن حس و حال عاطفی به کار می روند.

بروزترین و برترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

<https://konkur.info>